

Trúgví Johansen,
marknaðarfulltrúi

Fiskasølan svevur sín »tornurósu- svøvn«

Í Dagblaðnum 14.2. og Sosialinum 15.2. 1980, er Birgir Danielsen, fiskasølustjóri, farin í hernað móti undirritaða, tí at eg í einum hjásetningi á einum fundi í Meginfelag Útróðrarmanna herfyri havi sagt, at møguleiki var fyri at loypa millumlið um í fiskahandli m.a. í saltfiskahandlinum við Italia.

Sum altíð, tá ið fiskasølustjórin fer í hernað, er vápníð ein útspilling og niðursetan av mótartinum og harnæst hitt alfaðirliga: »Nú skal eg siga tykkum, hvussu alt hongur saman«.

Ein kundi spurt seg sjálvan, hví Birgir Danielsen ikki steig fram á hesum fundi um hann hevði spurningar um tøy evnið, hann hevði viðmerkingar til, men nei, hetta forum var ov lítið og helst ov vandamiklið fyri fiskasølustjóran, eisini sjálvst um hann hevði fremsta vápnara sín við.

Tað var betri aftaná at fara til bláðini og kunngerera fyri øllum Føroya fólki, hvat hesin »vældug« maður hevði at siga. Tað er heldur ikki at forakta.

Hví serliga hetta við saltfiskahandlinum er fallið Birgir Danielsen fyri bróstið, veit eg ikki. Á fundinum varð annars nógv sagt, sum í nógv stórri mun kundur verði ein ákæra móti Fiskasølan, hennara politikki og hennara »metodum«.

Hvat júst ítalska marknaðinum viðvíkur, er neyvvan ivi um, at hetta man vera tað økið Birgir Danielsen kennir allarminst til. Hansara vitan stavar frá meira ella minni tilvildarlíggum innflytarum og umboðsmönnum, íroknað Boris Jørgensen og Jákup Hansen og harumframt tveimum árligum hugnaferðum í 2–3 dagar. Hansara metanir eru tí meira ella minni grundaðar á lið, sum hava serlig áhugamál at verja.

Mín vitan um ítalska marknaðin stavar frá góðum 3,5 árum í landinum umframt vitjanum javnan, har eg í ógvuliga stóran mun eisini tosi við heilsælur, fiskahandlarar osfr.

Soleiðis havi eg ein møguleika at kanna tað, sum fyrigongur á

marknaðinum, frá fleiri síðum, og tað er ikki altíð sami »sannleiki« ein her fær, sum onkrir innflytarar geva einum. Henda møguleika at fara til onnur lið eigur Fiskasølan ikki — ella brúkar hann í hvørfall ikki. Alt er framvegis belanið.

Tað er ikki Fiskasølan, sum er konservativ, men ítalski marknaðurin, sigur Birgir Danielsen. Bæði Fiskasølan og ítalski marknaðurin eru konservativ, men meðan tað hóast alt rærist nakað á ítalska marknaðinum, liggur alt steindeytt á Fiskasøluni.

Sjálvur havi eg ongur ábetur sæð í sölupolitikki Fiskasølnar seinastu árin, sum ikki eru provokeraðar ella fyrst framdar av øðrum fyri so at verða tiknar sum uppfinnisli Fiskasølnar, um tær ikki eru at koma uttanum.

Tak t.d. fessu fiskaflokin har hin framskygdi fiskasølustjórin fyri ári síðani segði, at hetta var bláljós, sum skjótast skuldi steðgast.

Viðvíkjandi tí, sum er við at henda á ítalska marknaðinum, kann eg

m.a. siga Birgiri Danielsen — kanska kunnu Albacora og Boris Jørgensen váta hetta, at danskt felag, sum m.a. keypir tann saltfisk úr Føroyum, ið Fiskasølan ikki maktar at selja, seinastu árin hevur upprætt seldu beinleiðis til heilsælur í Italia, Spaniu, Grikkalandi og Fraklandi.

Seinasta ár seldi hetta felag uml. 6000 tons, og meðalprísur teirra má hava ligið í minsta lagi 10% omanfyri tað, sum Fiskasølan nakrantíð hevur fingið. Eg vil eisini upplýsa, at sama felag nú av álvara fer undir at detailpakka saltfisk til ítalska marknaðin og hevur fingið EEC-studning til at útvikla hetta fyri.

Tað er m.a. Føroyar og Føroya Fiskasøla, sum skal levera henda fisk til danska felagið. Henda møguleika hava vit átt í fleiri ár, men hevur hetta beinleiðis møtt mótstæðu frá Føroya Fiskasølu.

So víst er nakað við at henda, men Fiskasølan svevur víðari sín tryggja Tornurósusvøvn. Skuldi tað einaferð blivið ein glotti, eru tað óivað fleiri, ið vilja vera við til at

hjálpa til at fáa nýggjar loysnir, ið geva betri úrtøku til føroyska samfelagið.

Eg skal ikki á hesum sinni fara inn í eitt víðari tjak um tann ítalska marknaðin, men um neyðugt kundu tað verið nógvur áhugaverdar detaljur. Annars kann eg skoyta upp, at politikkur Fiskasølnar av keyparum víða um verður mettur sum ógvuliga margháttligur.

Hetta er m.a. galdandi í Týsklandi, har hetta lutafelag beint móti egnum áhugamálum hevur givið einkarrætt til eitt meira ella minni tilvildarlígt felag at selja ailan teirra fessa fisk, eitt felag, ið gjarna vil diktera prísir og treytir og sum selur víðari til felag, sum eru nógv stórri. At hetta ikki er ókeypiss kann ein siga sær sjálvum.

Viðmerking fiskasølustjórans, um at eingin fiskur fór til Týsklands, um hetta felag ikki var til, er bert at smíra at og visir bert ta »professionalismu«, sum Fiskasølan brúkar.

Í Danmark eru tað heldur ikki so heilt fáir millumhandlarar, ið

meira ella minni liva av at selja føroyskar fiskavørur víðari til onnur lond. Eisini her er ein uppgáva hjá Fiskasøluni, Birgir Danielsen, kanska ein uppgáva fyri okkurt av teimum 30 sölufólkunum á Fiskasøluni! Higar til havi eg sjálvst bert hoyrt um tann eina ella kanska báðar veir.

Loksins hetta: Fólk undra seg ofta yvir, at tá Birgir Danielsen hevur sagt sína metan í einum og hvørjum máli, sigur sjáldan nakar honum imóti, sjálvst um gudarnir skulu vita, serliga hansara spádómar sjáldan hava verið eftirfarandi.

Orsøkin er tann einfalda — tað kann eg sjálvur prógva av royndum — at hesin ov stóri og maktfulli stovnurin í føroyska samfelagnum saman við øðrum í meira ella minni hanga saman við honum, hevur óavmarknaða makt at revsa teg, um tú gert móti boðunum.

Tú skal knúskast. Maktin fyrst, alt annað tykist undirordnað. Hvussu leingi kann eitt so lítið samfelag sum hitt føroyska liva við hesum?

— Havi ongur ábetur sæð í sölupolitikki Fiskasølnar seinastu árin, sum ikki eru provokeraðar ella framdar av øðrum!